

INNEHÅLL

FÖRORD	9
BAKGRUND	13
DARWIN OCH HANS VETENSKAP	25
En kamp för tillvaron	34
Farliga idéer	42
Hade Darwin rätt?	49
Darwins forskningsetik	57
RELIGION - SKAPELSETRO OCH MYTOLOGI	65
Myter och vidskepelse	71
Varför finns religion?	76
Kan religionen avskaffas?	86
Religionens dubbla ansikten	94
RELIGION OCH MORAL	101
Är Guds moral god?	103
Att låta ändamålet helga medlen	112
Religion och politik	117
MÄNNISKOR OCH DJUR	121
Apjämförelse upprör på Skatteverket	121
Vad är en människa?	127
Arter	131
Ond eller god?	137
Förnuft och moral	144
Darwins djursyn	148
Speciesism	154
Människovärde	158

RAS, RASISM, XENOFABI	165
Finns raser?	167
Darwins syn på människor utanför Europa	174
KÖN, FAMILJ, SEXISM	189
Darwins syn på könen	194
Könsmaktsordningen	196
NATUREN SOM NORM?	205
Sociobiologi	207
Biologism och biofobi	211
Vara och bära	215
Steriliseringspolitiken	219
Sortering av människor	222
MORALENS EVOLUTION	227
Icke-religiös etik	236
Grupp och individ	239
Moraliska föregångare	241
VETENSKAP OCH IDEOLOGI	247
Höger eller vänster?	248
Censur och självcensur	253
LYSANDE UTSIKTER?	263
Överbefolkning	266
Memerna, de kulturella generna	271
TILL SLUT	277
LITTERATUR	281
REFERENSER	291
REGISTER	309

FÖRORD

*Ogärna gick jag, ovälkommen är jag visst,
för ingen gillar den som bringar onda bud.*

Sofokles, *Antigone*

Det är populärt att skjuta på budbärare. Charles Darwin, evolutionens budbärare, har hatats och förtalats för att han tog Bibelns skapelseberättelse ifrån oss och ersatte den med en mer realistisk berättelse, den om den biologiska utvecklingen och kampen för tillvaron. Darwin behandlas som om han hade uppfunnit evolutionen, hittat på den för att väcka förargelse.

Evolutionen är inte bara en angenäm historia, och evolutionsteorin skakar om den sociala värld som vi har försökt bygga upp utom räckhåll för biologin. Evolutionsteorin är icke önskvärd; därför får den inte vara sann. Och om den skulle vara sann, så låt oss åtminstone tåga om saken. Så reagerar många ännu på 2000-talet.

I en TV-sänd söndagsgudstjänst från en pingstförsamling i Sverige våren 2008 höll predikanten en regelrätt föreläsning i kreationism. Han berättade hur Gud har skapat världen precis som det står i Bibeln, och speciellt betonade han att Gud har skapat människan till sin avbild. Varken pastorn själv eller någon annan talade om att detta är en saga som länge har

berättats i vår kultur, en saga som många tycker är vacker men som det inte finns något skäl att hålla för sann.

Eftersom jag inte är naturvetare avstår jag från att gå in i detalj på argumenten för och emot evolutions-teorin eller kreationismen. Det har många andra gjort bättre än vad jag skulle kunna. Det jag i stället vill ta upp är sociala och etiska aspekter på evolutionen och evolutionsteorin. Jag granskar därvid både Darwins egna uppfattningar och de åsikter som senare darwinister och antidarwinister har framfört samt resonerar om vilka konsekvenserna kan bli av olika hållningar. Religionen, moralen och människans plats i världen är givetvis centrala i detta sammanhang.

Bland sådana som jag, med rötterna i humaniora och samhällsvetenskap, är okunnigheten om evolutionsteorin enorm och fördomarna legio. Det finns en utbredd uppfattning om Darwin som farlig och roten till nästan allt ont – rasism, sexism, tvångssteriliseringar, obarmhärtig konkurrens och allmän utslagning. Hur rimliga är sådana anklagelser? Detta är viktigt att diskutera.

Första upplagan av *Arvet från Darwin* kom ut på hans 200-årsdag den 12 februari 2009. I denna nya upplaga har endast några mindre tillägg och förtydliganden gjorts.

TACK

Jag tackar professor Dan Larhammar för att han har haft godheten att läsa igenom mitt manus i jakt på naturvetenskapliga felaktigheter. Dock är det bara jag själv som kan ställas till ansvar för det slutliga innehållet.

Birgitta Forsman